

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність D8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 1 від 26.08.2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Особисті немайнові права
Викладач (-і)	Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна, к.ю.н., доц. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-30
E-mail викладача	tetiana.shab-buchynska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Meet.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри : https://kcp.cnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є діюче законодавство, яке регулює поняття, значення, реалізацію, охорону та захист особистих немайнових прав. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Змістовий модуль 1 «Загальні положення про особисті немайнові права. Особисті немайнові права фізичних осіб». 2. Змістовий модуль 2 «Особисті немайнові права юридичної особи за цивільним законодавством України. Правова охорона, здійснення та захист особистих немайнових прав».	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Особисті немайнові права» є розширення та поглиблення у здобувачів знань щодо правової охорони особистих немайнових прав, проведення комплексного аналізу особистих немайнових прав фізичної особи, визначенні їх приватноправового характеру та місця в сучасному цивільному праві, встановленні основних проблем правового забезпечення особистих немайнових прав фізичної особи. Основними цілями навчальної дисципліни «Особисті немайнові права» є: засвоєння основних категорій особистих немайнових прав та положень нормативно-правових актів, що регулюють особисті немайнові правовідносини; вивчення етапів формування та розвитку особистих немайнових прав в Україні; ознайомлення з основами захисту особистих немайнових прав у суді; вивчення доктринальних підходів до системи особистих немайнових прав в Україні; засвоєння форм та способів захисту порушеного особистого немайнового права.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних. ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 12. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень, вчасно подавати результат.	

Фахові компетентності:

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів приватного права.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів людини.

Програмні результати навчання:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	74

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	081 Право	1	Вибірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальні положення про особисті немайнові права

Тема № 1. Особисті немайнові права як інститут цивільного права	2	2	11
Тема 2. Особисті немайнові права як суб'єктивні права фізичних осіб	-	-	15
Тема 3. Система особистих немайнових прав, їх закріплення в Цивільному кодексі України	2	-	13

Модуль II. Правова охорона, здійснення та захист особистих немайнових прав

Тема 4. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування людини	2	2	11
Тема 5. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття людини	2	2	11
Тема 6. Захист особистих немайнових прав	2	-	13
ЗАГ.:	10	6	74
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309 https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf Контроль успішності здобувачів здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою відповідно до видів контролю набутих здобувачем знань та вмінь. Підсумковий бал з навчальної дисципліни розраховується та виставляється викладачем на останньому семінарському занятті та складається з суми <i>підсумкового балу за семінарські заняття</i> (максимально 25 балів) та <i>балу за залікову роботу</i> (максимально 75 балів) і в сукупності становить максимально 100 балів.		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової залікової роботи. Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Варіанти завдань, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданнях кафебри (пп. 3.3.5 МРПОУ). Написання письмової залікової роботи проводиться з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 75 (пп. 2.7.1 МРПОУ). Структура білета – 75 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється по 1 балу.		
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kcp.cnu.edu.ua/op-marictrp/navchalno-metodychni-materialy/, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні/семінарські заняття – 25 (пп. 2.7.2 МРПОУ).		
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач у визначені строки та у визначеній формі повинен виконати письмову залікову роботу.		
Підсумковий	Форма підсумкового контролю – залік.		

контроль	Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів) та балу за залікову роботу (максимально 75 балів). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.7 МРПОУ). Залік проводиться з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 75 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 1 бал.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (залікової роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагиату.pdf, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf. <u>Відвідування занять:</u> Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням здобувача. <u>Неформальна освіта:</u> Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf	
8. Рекомендована література	
1. Кохановська О.В., Вербицька А.О., Кохановський В.О. Особисті немайнові права в аспекті оновлення цивільного законодавства. Международный научный журнал Engless light in science №2 (1). 2020. С. 124-134. URL: <a 61fc29f01e98d168d7ebb7a8="" endless_light_in_science\"="" href="https://www.researchgate.net/profile/Aliya-Mustafina-3/publication/358331348_Mezdunarodnyj_2-oj-naucnyj-zurnal_\" links="" mezdunarodnyj-2-oj-naucnyj-zurnal-endless-light-in-science.pdf?page='126"'>https://www.researchgate.net/profile/Aliya-Mustafina-3/publication/358331348_Mezdunarodnyj_2-oj-naucnyj-zurnal_\"Endless_Light_in_Science\"/links/61fc29f01e98d168d7ebb7a8/Mezdunarodnyj-2-oj-naucnyj-zurnal-Endless-Light-in-Science.pdf?page=126 2. Левицький М.О. Поняття захисту особистих немайнових прав військовослужбовців. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2022. С. 109-115. URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/267256/263176 3. Особисті немайнові права юридичних осіб : монографія / Лілія Василівна Федюк. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2013. 500 с. 4. Особисті немайнові права юридичної особи: реалії сьогодення: монографія. Харків: Право, 2023. 358 с.	

5. Риженко Н. О. Немайнові права в період воєнного стану: євроінтеграційний контекст. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2022. 124 (5), С. 40–51. URL: <http://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/article/view/1554/1480>
6. Сафончик О. Право на життя в системі особистих немайнових прав фізичних осіб. Юридичний вісник. №2. 2025. С. 84-92. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v2_2025/11.pdf
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Схаб-Бучинська Т.Я. Особисті немайнові права. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. URL: <https://kcp.cnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>
 2. Схаб-Бучинська Т.Я. Особисті немайнові права. Методичні вказівки для самостійної роботи магістрантів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. URL: <https://kcp.cnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач

Тетяна СХАБ-БУЧИНСЬКА